

Informacija o statusu implementacije sistema za elektronsku razmjenu podataka između registara

Vlada
Crne Gore

Ministarstvo javne uprave
Marko Marković

[Odjava](#)

Naslovna

Elektronski registri

Informacioni sistemi

Web servisi

X-Road

Korisnici i institucije

Vlada Crne Gore > X-Road

X-Road

Pregled informacija s X-Road Data Exchange sistema

Servisi

[Pregled svih servisa →](#)

[Pregled log zapisa →](#)

[Identifikatori →](#)

Institucije

Podaci o registrovanim institucijama sa X-Road Data Exchange

Sadržaj

Uvod	3
Normativni okvir	3
Ključne prednosti nove platforme za elektronsku razmjenu podataka	3
Trenutni status jedinstvenog sistema za elektronsku razmjenu podataka.....	5
Metaregistar - centralni katalog svih elektronskih registara, informacionih sistema i web servisa.	6
Obuke za pristup novoj plaformi i unos podataka u Metaregistar	6
Unapređenje razmjene podataka između registara – naredni planovi	6
Zaključci	8

Informacija o statusu implementacije sistema za elektronsku razmjenu podataka između registara

Uvod

Kada govorimo o interoperabilnosti, ključnu ulogu imaju Jedinostveni sistem za elektronsku razmjenu podataka (**JSERP**) i **Metaregistar**, kroz koje je Ministarstvo javne uprave napravilo veliki iskorak – kako u **normativnom, tako i u tehnološkom smislu**.

JSERP predstavlja glavno čvorište za razmjenu podataka između različitih registara i institucija. Ima dvostruku ulogu: kao platforma za institucije koje već posjeduju vlastite web servise, i kao Government Service Bus (GSB) za institucije koje još nisu razvile sopstvene elektronske usluge. Cilj sistema je unapređenje efikasnosti javne uprave, smanjenje administrativnog opterećenja građana i privrede, te osiguranje interoperabilnosti između institucija.

Normativni okvir

Razmjena podataka između državnih registara i evidencija je dobila svoje puno značenje pravnim utemeljenjem u **Zakonu o upravnom postupku** ("Službeni list CG" br 037/17 od 14.06.2017), gdje se, između ostalog, u članu 105 prilikom utvrđivanja činjeničnog stanja kaže: „Podatke o činjenicama o kojima se vode službene evidencije, bez obzira u kojoj se formi vode (pisanoj, elektronskoj i dr.) ovlašteno službeno lice pribavlja po službenoj dužnosti.”

Takođe je odredbom člana 19 **Zakona o elektronskoj upravi** („Službeni list CG“ br. 72/19) koji se primjenjuje od 4.jula 2020, propisano između ostalog, da su „organi koji registre i evidencije iz okvira svoje nadležnosti vode u elektronskoj formi (elektronski registar) i upravljaju svojim informacionim sistemima dužni da podatke iz elektronskih registara i informacionih sistema razmjenjuju preko **Jedinostvenog sistema za elektronsku razmjenu podataka (JSERP)**.

Krajem 2020.godine usvojeni su podzakonski akti: Uredba o načinu upravljanja i drugim pitanjima od značaja za funkcionisanje Jedinostvenog sistema za elektronsku razmjenu podataka, Pravilnik o tehničkim uslovima i sigurnosnim standardima za pristup jedinstvenom sistemu za elektronsku razmjenu podataka i Pravilnik o izgledu i sadržaju obrazaca za dostavljanje podataka o elektronskim registrima i informacionim sistemima, kao i sadržaju i načinu vođenja Metaregistra, a koji su dodatno uredili načine funkcionisanja sistema JSERP, dobijanja pristupa sistemu i prijave registara u Metaregistar.

Ključne prednosti nove platforme za elektronsku razmjenu podataka

---

Ministarstvo javne uprave je u toku 2025 dodine uspostavilo je novu JSERP **platformu** za siguran i efikasan način razmjene podataka između državnih oragana i organa državne uprave. Nova platforma pojednostavljuje procese razmjene podataka, poboljšava sigurnost i unapređuje interoperabilnost . Ovaj sistem omogućava bezbjednu komunikaciju između organizacija, čime doprinosi boljoj koordinaciji i većoj efikasnosti u poslovanju i pružanju usluga.

Sigurnost i privatnost: koristi najnovije sigurnosne protokole, uključujući enkripciju podataka, autentifikaciju i integritet podataka kako bi zaštitio informacije tokom prenosa. Ovaj sistem omogućava da samo ovlašćeni korisnici imaju pristup podacima, čime se štite povjerljivi podaci.

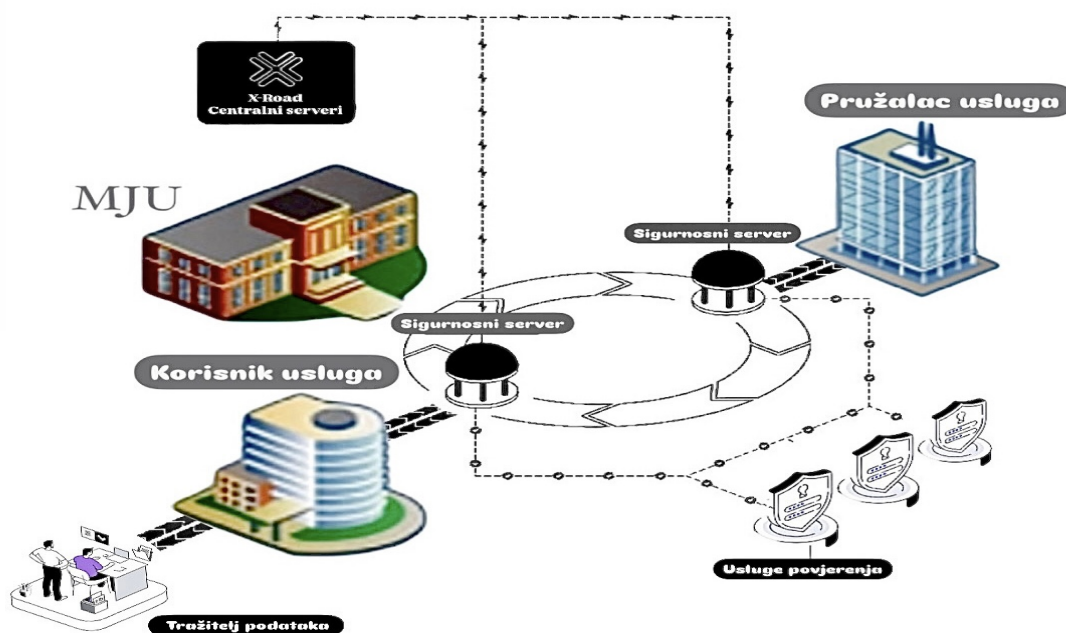
Otvoreni standardi: bazira svoju infrastrukturu na otvorenim standardima, što omogućava laku integraciju sa različitim informacionim sistemima, bez potrebe za specifičnom ili skupljom tehnologijom.

Decentralizovana arhitektura: Sistem funkcioniše na decentralizovan način, što znači da je svaki entitet odgovoran za svoje podatke, dok je veza između sistema efikasna i transparentna. Ova arhitektura omogućava veću otpornost na greške ili napade.

Efikasnost: Povezivanje različitih sistema omogućava bržu i lakšu razmjenu podataka, što ubrzava proces donošenja odluka u vladinim i poslovnim organizacijama. Smanjenje administrativnih troškova: automatska razmjena podataka smanjuje potrebu za manuelnim unosom podataka, smanjujući ljudske greške i administrativne troškove.

Povećana transparentnost: svi entiteti koji razmjenjuju podatke imaju potpunu transparentnost i mogućnost praćenja transakcija, što povećava povjerenje među korisnicima.

Fleksibilnost: može se prilagoditi potrebama raznih organizacija, od malih preduzeća do velikih vladinih agencija, što ga čini pogodnim za širok spektar aplikacija i usluga.

X Road arhitektura

Arhitektura sistema se sastoji od: *Centralnog servera*, *Security servera*, *Informacionog Sistema*, *TSA* i *CA*.

Razmjena podataka između korisnika usluga i pružaoca usluga sadrži sledeće korake:

1. Pokretanje transakcije
2. Potpisivanje i prosleđivanje
3. Verifikacija i prosleđivanje
4. Obrada zahtjeva
5. Potpisivanje i prosleđivanje odgovora
6. Verifikacija odgovora
7. Obrada odgovora

Trenutni status jedinstvenog sistema za elektronsku razmjenu podataka

---

Pristup platformi JSERP omogućen 26 institucija koje su u skladu sa pravilnikom o pristupu dostavili popunjeni obrazac. Glavnim provajderi sistema Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo prosvjete nauke i inovacija, Ministarstvo socijalnog staranja brige o porodici i demografiji, Ministarstvo pravde i Poreska uprava u toku 2025 godine prešlo je na novu platformu i kontinuirano nastavilo pružanje usluga bez prekida u radu servisa. Nova platforma omogućila je jednostavniji pristup servisima glavnih provajdera i povećala povjerenje u korišćenje platforme za razmjenu podataka.

Najveći korisnik sistema JSERP je Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije koji najviše upita kroz sistem radi pružanja usluga Socijalnog kartona esocijala, gdje je prema dostupnim registrima Ministarstva unutrašnjih poslova ostvareno preko 8 miliona upita. U Centru za socijalni rad građanin pristupi i samo priloži ličnu kartu, službenik unese samo JMBG i zavisno od tipa davanja povuče sve podatke iz ostalih državnih registara u realnom vremenu.

Primjer gdje se kroz elektronske usluge za građane razmjenjuju podaci kroz elektronske upise na sve nivoe obrazovanja (predškolsko, osnovno, srednje, muzičke, fakulteti), stipendije, krediti, domovi. Preuzimaju se podaci iz više registara (Ministarstva unutrašnjih poslova – centralni registar stanovništva, socijala - materijalno obezbjeđenje porodice i djece bez roditeljskog staranja).

Primjer usluge za ustanove - potvrde iz socijale koje se ne moraju pribavljati za škole i vrtiće za korisnike materijalnog obezbjeđenja porodice i djecu bez roditeljskog staranja, kao što ne moraju potvrde iz skola da se dostavljaju socijali da je neko redovan učenik.

Elektronski servis "Glas građana - ePeticija" na kome svaki punoljetni državljanin Crne Gore ili stranac sa stalnim nastanjanjem u našoj zemlji može podnijeti ili glasati za elektronsku peticiju koja se odnosi na neku od oblasti rada Vlade Crne Gore. To je servis Ministarstva unutrašnjih poslova, koji koristi Ministarstvo javne uprave. Prilikom popunjavanja ePeticije, provjeravaju se podaci građana kao što su ime, prezime, JMGB, broj lične karte.

Upiti prema registrima Ministarstva pravde registar kaznene i prekršajne evidencije (za fizička i pravna lica) su u porastu, sve više institucija pristupa ovim registrima preko platforme JSERP.

Ukoliko posmatramo lokalni nivo, Glavni grad Podgorica je jedan od pozitivnih primjera u korišćenju sistema. Broj upita Glavnog grada Podgorice prema drugim institucijama kao što je MUP za razmjenu podataka preko 200.000 upita. Riječ je najviše o korišćenju CRS-a (centralnog registra stanovništva) gdje se traže podaci o licima.

Omogućen je pristup platformi za digitalizaciju i automatizaciju poslovnih procesa (IBM-BPM Platforma). Putem nje se realizuju usluge Ministarstva pravde, Ministarstva sporta, Ministarstva finansija i Uprave carina uz korišćenje ključnih registara: centralnog registra privrednih subjekata, centralnog registra stanovništva, kao i registara kaznene i prekršajne evidencije.

Metaregistar - centralni katalog svih elektronskih registara, informacionih sistema i web servisa.

U 2025 godine uspostavljen je novi softver - Metaregistar ključna komponenta jedinstvenog sistema za razmjenu podataka je centralni katalog svih elektronskih registara, informacionih sistema i web servisa. Novi softver povećava transparentnost i interoperabilnost sistema. Kontinuirane aktivnosti Ministarstva javne uprave u cilju informisanosti institucija o značaju Metaregistra i obaveza institucija shodno Zakonu o elektronskoj upravi doprinjele su da se u toku 2025 godine značajno uveća broj podataka u njemu. U Metaregistaru su unešeni podaci 46 institucija koje su dostavile podatke Ministarstvu javne uprave. Trenutno centralni katalog sadrži podatke o 205 registara, 56 informacionih sistema, 56 web servisa. Podaci iz metaregistra zvanično su objavljeni na portalu <https://data.gov.me/dataset/?q=metaregistar>

Obuke za pristup novoj platformi (X-road) i unos podataka u Metaregistar

---

Obuke za pristup novoj platformi odrađene su tokom godine i doprinjele su povećanom broju zahtjeva institucija za pristup platformi i korišćenju servisa ključnih provajdera. Provajderi sistema su ove godine povećali broj servisa kojima se pristupa preko nove platforme što je još jedan pokazatelj povjerenja institucija za siguran pristup i preuzimanja podataka preko platforme.

Odrađene su obuke korisnika za korišćenje novog softvera – Metaregistar i dostavljena detaljna uputstva o korišćenju softvera, uključujući postupke unosa, ažuriranja i pretrage podataka. Uputstvo je namijenjeno službenicima i administratorima koji upravljaju registrima i informacionim sistemima, omogućavajući im efikasnije upravljanje digitalnim resursima i lakšu međusobnu razmjenu podataka.

Dostavljena uputstva pružaju detaljan pregled ključnih funkcionalnosti sistema, procedura i smjernica za njegovo efikasno korišćenje.

Unapređenje razmjene podataka između registara – naredni planovi

---

U narednom periodu planirana aktivnosti na povećanju broja korisnika nove platforme JSERP-a u razmjeni podataka, poseban akcenat će biti stavljen na podršku ključnih provajdera sistema koji treba da onemoguće pristup podacima (per-to-per) na način da ne postoji nijedan alternativni kanal za preuzimanje podataka osim zvanične interoperabilne platforme JSERP.

Ministarstvo će u narednom periodu kontinuirano nastaviti aktivnosti prema institucija na ukazivanju značaja dostavljanja podataka o registrima, informacionim sistemima i web servisima u Metaregistar.

Svi ovi procesi usklađeni su sa dinamikom i predviđenim aktivnostima u akcionim planovima koji prate **Strategiju reforme javne uprave 2022-2026, Strategiju digitalne transformacije 2022-2026, Strategiju saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026**, a takođe i u Akcionom planu za interoperabilnost registara koji imaju ulogu u upravljanju tržištem rada u Crnoj Gori.

Nacionalni okvir interoperabilnosti (NIF), usvojen 2019. godine, već je bio usklađen sa Evropskim okvirom interoperabilnosti iz 2017. godine. Njegova modernizacija, planirana za 2025. godinu, omogućiće nam da u potpunosti odgovorimo na nove tehnološke i evropske zahtjeve. **Interoperable Europe Act iz 2024.** donosi nove principe, pristupe i obaveze u domenu prekogranične interoperabilnosti. Crna Gora je već započela proces usklađivanja ovih standarda kroz Akcioni plan digitalne transformacije.

Realizovane i planirane aktivnosti jasno potvrđuju da JSERP predstavlja centralnu tačku za razmjenu podataka među institucijama, uz oslanjanje na jedinstvenu interoperabilnu platformu. Kontinuirano uključivanje novih korisnika, jačanje podrške ključnim provajderima sistema i obaveza dostavljanja podataka u Metaregistar stvaraju preduslove za potpunu digitalnu transformaciju javne uprave. Usklađivanje sa nacionalnim i evropskim okvirima interoperabilnosti, kao i sa strateškim dokumentima Crne Gore, obezbjeđuje da sistem bude održiv, siguran i spreman da odgovori na savremene tehnološke i evropske zahtjeve.

Zaključci

---

1. Vlada Crne Gore je usvojila Informaciju o elektronskoj razmjeni podataka između registara.
2. Zadužuju se svi organi državne uprave da evidencije i registre iz okvira svoje nadležnosti vode u elektronskoj formi, kao i da podatke o elektronskim registrima koje vode i informacionim sistemima kojima upravljaju dostave Ministarstvu javne uprave na propisanom obrascu, u skladu sa odredbom člana 23 Zakona o elektronskoj upravi („Službeni list CG“, broj: 72/19), najkasnije **do 16. februara 2026 godine**.
3. Zadužuju se svi organi državne uprave da podatke iz evidencija, registara i informacionih sistema koje vode u elektronskoj formi razmjenjuju preko jedinstvenog sistema za elektronsku razmjenu podataka, u skladu sa odredbom člana 19 Zakona o elektronskoj upravi („Službeni list CG“, broj: 72/19).
4. Zadužuju se organi državne uprave koji radi prirode posla zbog kojih se podaci obrađuju i razmjenjuju hoće da podatke iz evidencija, registara i informacionih sistema razmjenju i na drugi način elektronskim putem, a ne preko jedinstvenog sistema za elektronsku razmjenu podataka traže prethodnu saglasnost Ministarstva javne uprave, u skladu sa članom 19 Zakona o elektronskoj upravi („Službeni list CG“, broj: 72/19).
5. Zadužuju se organi državne uprave da dostave listu uspostavljenih web servisa sa drugim organima u cilju razmjene podataka između registara (peer-to-peer), a ne preko jedinstvenog sistema za elektronsku razmjenu podataka, u skladu sa članom 19 Zakona o elektronskoj upravi („Službeni list CG“, broj: 72/19), najkasnije **do 16. februara 2026 godine**.